

KIBERNETIČKA SIGURNOST ZA UČENIKE

Praktične smjernice za sigurnije korištenje interneta i školskih digitalnih sustava

Internet je koristan za učenje, komunikaciju i zabavu, ali sigurnost ovisi o svakodnevnim navikama. Ove upute pomažu ti prepoznati prijevare, zaštititi račune i sigurno reagirati kada nešto izgleda sumnjivo.

1. Ne nasjedaj na lažne poruke

- Phishing poruke pokušavaju izgledati kao poruke škole, banke, dostavne službe ili poznate tvrtke kako bi te navele da klikneš na poveznicu i upišeš svoje podatke.
- Posebno pazi na poruke koje stvaraju osjećaj hitnosti, imaju čudne formulacije, dolaze od nepoznatog pošiljatelja ili vode na sumnjive stranice.
- Ne šalji lozinku ili PIN porukom – dokument naglašava da ih nitko ne smije tražiti.

AKO PORUKA IZGLEDA ČUDNO: ne klikaj. Prvo provjeri tko je pošiljatelj i pitaj nastavnika, roditelja ili drugu odgovornu osobu ako nisi siguran/sigurna.

2. Napravi jaku lozinku

- Koristi najmanje 12 znakova.
- Kombiniraj velika i mala slova, brojeve i posebne znakove.
- Nemoj koristiti istu lozinku na više mjesta.
- Uključi dvofaktorsku autentifikaciju (2FA) kad god je dostupna.

3. Pazi što instaliraš i gdje se prijavljuješ

- Ne instaliraj nepoznate aplikacije ili programe.
- Redovito ažuriraj mobitel, računalo i aplikacije.
- Zaključaj mobitel kada ga ne koristiš.
- Na javnim Wi-Fi mrežama budi posebno oprezan/oprezna; dokument preporučuje VPN za zaštitu podataka.

4. Upoznaj najčešće prijetnje

- Malware može oštetiti uređaj ili ukrasti podatke.
- Ransomware može zaključati datoteke i tražiti otkupninu.
- Spyware može tajno pratiti lozinke, poruke i druge osjetljive podatke.

5. Čuvaj svoje osobne podatke

- Ne dijeli osobne podatke bez potrebe.
- Lozinke čuvaj kao PIN od bankomata.
- Za školsku komunikaciju koristi službene kanale koje škola odredi.
- Ako primijetiš sumnjivu aktivnost, prijavi je nastavniku ili školskom administratoru.

6. Pravilo za brzu odluku

1. STANI – ne klikaj odmah.
2. PROVJERI – tko šalje poruku i kamo poveznica vodi.
3. PITAJ – ako nisi siguran/sigurna, obrati se odrasloj osobi ili nastavniku.
4. PRIJAVI – sumnjivu poruku ili aktivnost prijavi u školi.

ZAPAMTI: Ako nešto izgleda čudno, bolje je provjeriti nego požuriti.

Moj sigurnosni podsjetnik

- Jedinstvena jaka lozinka.
- 2FA uključena.
- Ne klikam na sumnjive poveznice.
- Ne otvaram nepoznate privitke.
- Ne dijelim osobne podatke bez potrebe.
- Sumnjive situacije prijavljujem.